

MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

Kehittämisellä tavoiteltujen vaikutusten arviointiraportti

Tuovi Kokkonen ja Johanna Ikonen

DIAK

SAVONIA

Tekijät

Tuovi Kokkonen DIAK, Johanna Ikonen UEF

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-464-0>

Julkaisija

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Helsinki 2026

ISBN 978-952-493-464-0

Lukijalle

Tämä Kehittämisellä tavoiteltujen vaikutusten arviointiraportti on osa Monikulttuuriset opintopolut –hanketta¹. Raportissa kuvataan, miten hankkeen 15 eri toimenpiteen vaikutuksia arvioitiin ja millaisia tuloksia arvioinnissa saatiin.

Hankesuunnitelmat ohjasivat vahvasti arvioinnin toteutusta ja arviointitiimin työskentelyä. Sisäiseen arviointitiimiin kuului yksi asiantuntija Diakonia-ammattikorkeakoulusta ja yksi Itä-Suomen yliopistosta. Arviointityöryhmä työskenteli aktiivisesti arvioinnin parissa koko hankekauden ajan ja tuki ryhmähankkeen toimijoita eri kokoonpanoissa.

Työskentelyä ohjasi kehittävän arvioinnin prosessi, joka koostui arviointitiimin työskentelystä, viidestä kehittämisfoorumista ja kahdesta arviointityöpajasta. Prosessin vaiheistus tuki hankkeen toimenpiteiden suunnittelua, ideointia, etenemistä, yhteistyötä sekä tulosten saavuttamista ja kokoamista.

Tulosten arviointi jaettiin kahteen pääosaan: yleiseen osaan ja toimenpiteiden arviointiin. Yleinen osa käsittelee hankkeeseen osallistuneiden kokemuksia Itä-Suomen korkeakoulujen saavutettavuudesta ja osallisuudesta, ja siitä on laadittu erillinen raportti. Tämä toimenpiteiden vaikutuksia arvioiva raportti kuuluu toimenpiteiden arviointiosaan, joka koottiin osahankkeilta saatujen aineistojen pohjalta.

Toimenpiteiden vaikutusten arviointi edellytti laajaa suunnittelua, keskustelua ja toimijoiden välistä yhteistyötä. Jokaisella osahankkeella oli oma hankesuunnitelmansa toimintaa ohjaamassa, mutta suunnitelmia päätettiin toteuttaa yhteistyössä päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Raportti alkaa hankkeen taustan kuvauksella. Tämän jälkeen esitellään osatoteuttajien toimenpiteet, tavoitteet ja niille asetetut mittarit. Kunkin toimenpiteen vaikutuksia arvioidaan suhteessa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi jokaisen osahankkeen tuloksia tarkastellaan *Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua* –julkaisun² saavutettavan korkeakoulutuksen kehittämistavoitteiden näkökulmasta.

Arvioinnit on kuvattu yhtenäisellä tavalla osahankkeittain seuraavassa järjestyksessä: Savonia-ammattikorkeakoulu, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto ja Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Raportin yhteenvedossa tarkastellaan osahankkeiden toimenpiteillä saavutettuja tuloksia kokonaisuutena sekä pohditaan hankkeen vahvuuksia, haasteita ja vaikuttavuutta.

Tekijät

Tuovi Kokkonen ja Johanna Ikonen

LISÄTIETOA

Hankkeen arviointia on kuvattu myös artikkelissa hankkeen loppujulkaisussa.

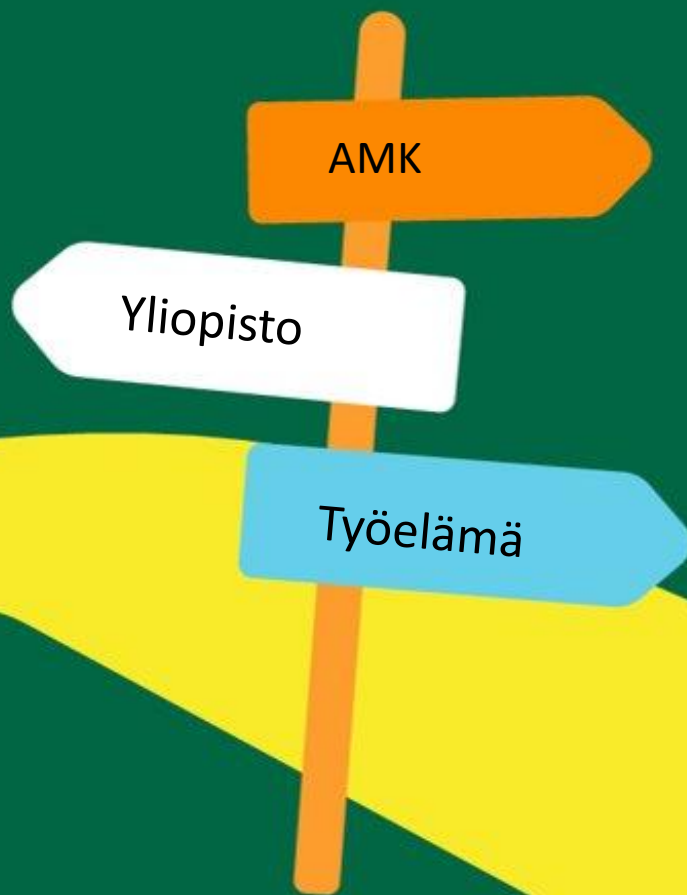
¹ Korkeakoulutuksesta aliedustettujen ryhmien koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen 01.10.2023 – 30.09.2026 Rahoitus: Euroopan sosiaalirahasto plus, kansallinen rahoittaja Etelä-Savon Ely

² Kosunen T. 2021. Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriö. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-838-0>

Sisällys

Lukijalle	3
Sisällys	4
Monikulttuuriset opintopolut -hanke	5
Hankkeen yhteiset tavoitteet	6
Hankkeen kehittämisen päätavoitteet	7
Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin kysymykset	8
Hankkeen arvioinnin osat	9
Arvioinnin toteutuksen kuvaus	10
Savonia	
<i>Hakeutumisvaiheen tuki ja korkeakouluvalmiuksien kehittäminen</i>	12
Monikanavainen viestintä ja tiedotus	13
Kohtaamisfoorumimalli	14
Moninaisuuden huomioiva työpajasarja	15
Miten korkeakoulutuksen hakeutumisvaiheen tuki ja korkeakouluvalmiudet edistyivät?	16
Xamk	
<i>Korkeakouluopintoihin kiinnittyminen sekä työelämäverkostot</i>	18
Verkostoituminen ja viestintä	19
Työelämäverkostoitumisen opinnollistaminen	20
Yhteistyön lisääminen työelämän kanssa	21
Miten korkeakouluopintoihin kiinnittyminen ja työelämäverkostot edistyivät?	22

Karelia	<i>Monimuotoistuvan ja kansainvälistyvän korkeakouluyhteisön vahvistaminen</i>	24
	Opetus- ja ohjaus henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen kehittäminen	25
	Kv-opiskelijoiden korkeakouluopintovalmiuksien ja alueen pitovoiman vahvistaminen	26
	Opiskelijakunnan (POKA) osallisuuden ja edunvalvonnan sekä järjestöyhteistyön kehittäminen	27
	Miten monimuotoistuva ja kansainvälistyvä korkeakouluyhteisö vahvistui?	28
UEF	<i>Jatkuvan oppimisen saavutettavuus</i>	30
	Jatkuvan oppimisen saavutettavuus, TNO -palvelut sekä digitalisaatio	31
	Osaamispolut työelämässä (ja työelämään)	32
	Yhteiskehittämisen koordinaatio ja vaikutusten arviointi	33
	Miten jatkuvan oppimisen saavutettavuus kehittyi?	34
Diak	<i>Romanien koulutuspolkujen sujuvoittaminen</i>	36
	Valmennustyöpajoja ja ohjausta korkeakouluopintoihin romaneille	37
	Henkilöstökoulutukset	39
	Tukihenkilöverkosto	40
	Miten romanien koulutuspolut sujuvoituivat?	41
	Yhteenveto	42
	Arviointitiimin päätössanat	47

Monikulttuuriset opintopolut -hanke

Ryhmähankeessa olivat mukana

Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy (Diak), päätoteuttaja
Itä-Suomen yliopisto (UEF), osatoteuttaja
Karelia-Ammattikorkeakoulu Oy (Karelia), osatoteuttaja
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy (Savonia), osatoteuttaja
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy (Xamk), osatoteuttaja

Kohdealueena olivat Itä-Suomessa

Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala

Hankkeen kohderyhmään kuuluivat

- korkeakoulutuksen osalta aliedustetut ryhmät esimerkiksi romanit, Suomessa asuvat maahanmuuttajataustaiset henkilöt
- toiselta asteelta korkeakouluun hakeutumassa olevat aliedustettuja ryhmiä edustavat sekä jatkuvan oppimisen aliedustettuihin kohderyhmiin kuuluvat opiskelijat
- muut koulutuspoluilta syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat, kuten esimerkiksi työttömät
- opintojen vuoksi Suomeen hakeutuneet korkeakouluissa opiskelevat kansainväliset opiskelijat sekä korkeakoulussa jo opiskelevat muut aliedustetut ryhmät
- korkeakoulujen henkilökunta esimerkiksi opinto-ohjaajat, työelämäohjaajat, opetushenkilöstö, opintojen tukipalveluiden henkilöstö
- yritysten ja yhteisöjen henkilökunta kuten työelämämentorit ja uraneuvojat

Hankkeen yhteiset tavoitteet

Hankkeen yhteisinä vaikutustavoitteina oli:

Edistää

- korkeakoulutuksessa aliedustettujen ryhmien kuten maahanmuuttaneiden, romanien sekä muiden koulutuksessa aliedustettujen ryhmien koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- näiden ryhmien mahdollisuuksia päästä korkeakoulutukseen
- itäsuomalaisten korkeakoulujen yhteisiä toiminnan, ohjauksen ja tuen malleja korkeakouluopintojen sujuvoittamiseen

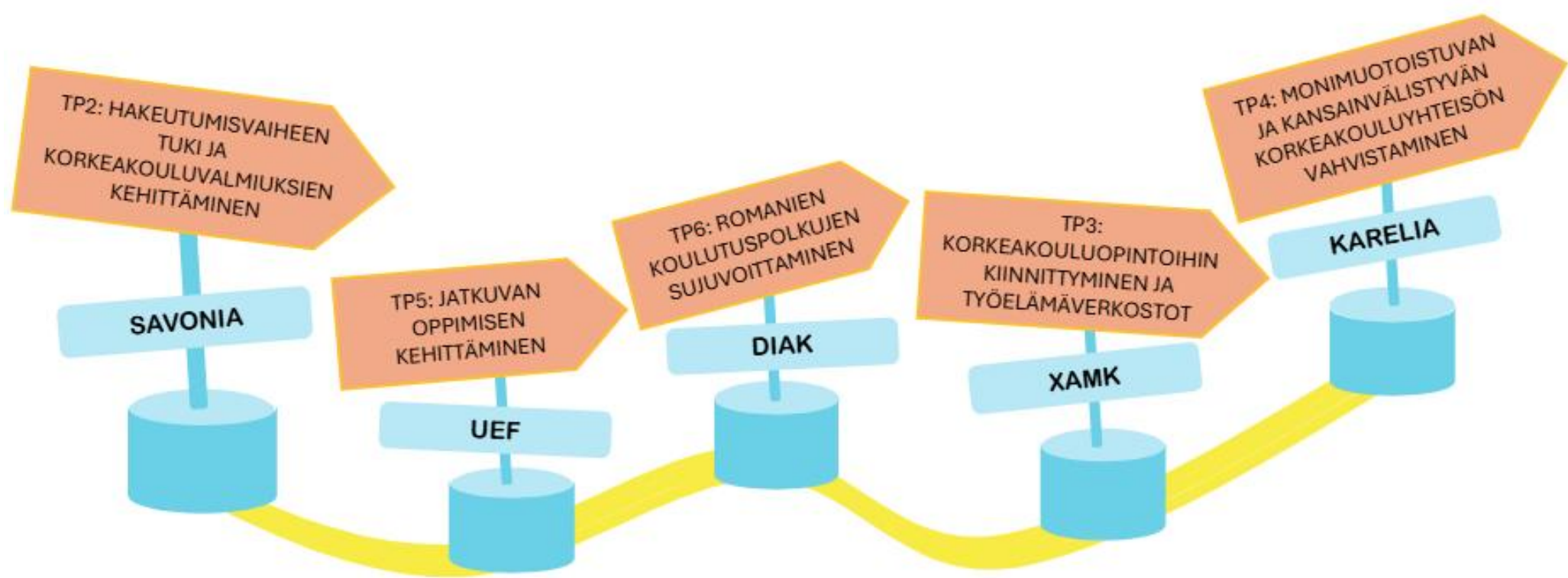
Vahvistaa

- kulttuuri- ja kielitietoista osaamista ja yhteistyötä
- opiskelijoiden kiinnittymistä opiskelija- ja korkeakouluyhteisöön
- polkuja työelämään
- jatkuvaa oppimista avoimessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa
- kulttuuri- ja kielitietoisia ohjaustaitoja
- kulttuurien välistä luottamusta ja vuorovaikutusta

Hankkeen kehittämisen päätavoitteet

Hankkeessa toteutettiin viisi työpakettia opintoihin hakeutuvan opiskelijan sekä opiskelijan koulutusprosessin eri vaiheiden mukaisesti. Jokainen työpaketti jakautui kolmeksi eri toimenpiteeksi (kts. Diat 12, 18, 24, 30, 36). Toteutuksissa oli mukana toteuttajien välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

Raportti vastaa kysymykseen

"Millaista muutosta kehittämistyö on aiheuttanut ja mitä vaikutuksia se on saanut aikaan?"

Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin kysymykset

- miten korkeakoulutuksen hakeutumisvaiheen tuki ja korkeakouluvalmiudet edistyivät (Savonia)
- miten korkeakouluopintoihin kiinnittyminen ja työelämäverkostot edistyivät (Xamk)
- miten monimuotoistuva ja kansainvälistyvä korkeakouluyhteisö vahvistui (Karelia)
- miten jatkuvan oppimisen saavutettavuus kehittyi (UEF)
- miten romanien koulutuspolut sujuvoituivat (Diak)

hankkeen toimenpiteiden ansiosta?

Hankkeen arvioinnin osat

Arviointi osa I

- Arvioitiin korkeakouluille luodun työkalun/kyselylomakkeen avulla hankkeeseen osallistuneiden kokemukset Itä-Suomen korkeakoulujen saavutettavuudesta.

Arviointi osa II

- Arvioitiin hankkeeseen osallistuneiden osallisuuden kokemusta THL:n osallisuusmittarin avulla.

Arviointi osa III eli TOIMENPITEIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

- Monikulttuurisuustaitojen ja osaamisen muutosta arvioitiin työpajojen kyselyillä, haastatteluilla ja saaduilla palautteilla.
- Arvioitiin hankkeen kaikkien 15 toimenpiteen vaikutukset (hyödyt).

Arvioinnin toteutuksen kuvaus

Kehittävän arvioinnin periaatteet ohjasivat arviointia koko hankkeen ajan, mm.:

- toteutus oli prosessimaista
- hankkeen toimijat osallistuivat itse arviointiin
- huomio kiinnitettiin oppimiseen ja syntyneeseen muutokseen
- tarvittaessa vaihdettiin toiminta-/ratkaisutapoja
- arvioinnin toteutus vuorovaikutuksessa kohderyhmän kanssa
- arviointi oli avointa ja kohderyhmien osallistuminen vapaaehtoista
- palautetta kerättiin määrällisin ja laadullisin menetelmin

Arviointitiimi (yksi Diakista ja UEF:ltä) koordinoi arvioinnin

- valmisti tutkimus- ja arviointisuunnitelman
- suunnitteli arvioinnin prosessit: kehittävän-, toimenpiteiden vaikutusten-, saavutettavuuden- ja osallisuuden arvioinnin prosessit
- sparrasi ja ohjasi osahankkeita vaikutusketjujen suunnittelussa ja koko hankkeen ajan

Osahankkeilla oli yhteensä 15 toimenpidettä/tehtävää, joille toimijat itse suunnittelivat konkreettiset tavoitteet ja vaikutuksia kuvaavat mittarit sekä keräsivät toimenpiteistä niin määrällistä kuin laadullista palauteaineistoa ja välittivät ne arviointitiimille.

Arviointitiimi kokosi määrälliset ja laadulliset aineistot sekä analysoi toimenpiteistä tämän yhteisen toimenpiteiden vaikutusten arviointiraportin.

Toimenpiteiden tuloksia verrattiin kunkin osahankkeen toimenpiteiden tavoitteisiin ja Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua” -julkaisun * korkeakoulutuksen saavutettavuuden kehittämistavoitteisiin, joita olivat:

- Korkeakouluihin hakeutumisen tuen kehittäminen huomioiden hakijoiden moninaisuus
- Yksilöllisen opiskelun tukeminen ja opintojen aikainen verkostoituminen työelämään
- Avoimen vuorovaikutuksen, kulttuurisensitiivisyyden ja monikulttuuristen taitojen edistäminen
- Jatkuvan oppimisen kehittäminen
- Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistaminen
- Yhdenvertaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen

Vaikutusten/hyötyjen/muutosten arviointi toteutettiin aineistokohtaisesti soveltuvalla asteikolla: merkittävä, kohtalainen, pieni, muut huomiot/ vaikutukset.

Merkittävä vaikutus	Kohtalainen vaikutus	Pieni vaikutus	Muut huomiot/ vaikutukset
Selvä mitattava tai havaittava muutos lähtötilanteeseen verrattuna.	Mitattava tai havaittava muutos lähtötilanteeseen verrattuna.	Vähäinen mitattava tai havaittava muutos lähtötilanteeseen nähden.	Neutraaleja ja/tai muita esille nousseita huomioita aineistoista.

* Kosunen, T. (2021). *Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:35. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-838-0>

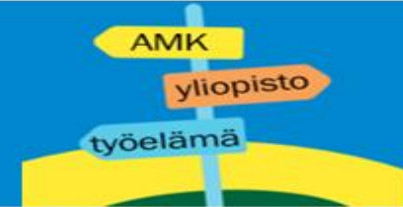
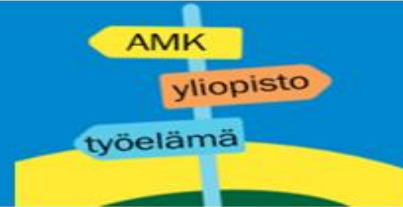
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

HAKEUTUMISVAIHEEN TUKI JA KORKEAKOULUVALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN

OSATOTEUTTAJA: SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Hakeutumisvaiheen tuki ja korkeakouluvalmiuksien kehittäminen

Arviointikriteeri: Korkeakouluihin hakeutumisen tuen kehittäminen huomioiden hakijoiden moninaisuus.

Toimenpide

1. Monikanavainen viestintä ja tiedotus: Viestintämallin kehittäminen.
2. Kehitetään kohtaamisfoorumimalli romaneille ja maahanmuuttaneille.
3. Kehitetään moninaisuuden huomioiva työpajasarja: sisältönä suomen ja englannin kielet, matematiikka ja opiskelutaidot.

Lisäksi tarjotaan digitaalista tukea ja kehitetään itseopiskeltavaa verkkomateriaalia.

Tavoite

1. Aliedustettujen ryhmien tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuuksista ja eri väylistä on kasvanut ja kasvaa.
2. Osallistujien tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuuksista ja eri väylistä opintoihin on kasvanut. Usko omiin kykyihin on kasvanut lisääntyneen tiedon, ohjauksen ja vertaistuen avulla.
3. Osallistujien korkeakouluvalmiudet ovat vahvistuneet työpajojen ja verkkomateriaalin avulla.

Vaikutuksia kuvaavat mittarit

1. Viestintämalli luotu.
2. Yhteinen kohtaamisfoorumimalli kohderyhmille luotu ja toteutettu. Palautteet osallistujilta.
3. Työpajasarja luotu. Itseopiskeltava verkkomateriaali valmis ja tarjottu osaksi avoimen korkeakoulun toimintaa. Palautteet osallistujilta.

Monikanavainen viestintä ja tiedotus

Kohderyhmä

Kaikille avoin

Toteutus

Tuotetut materiaalit

- Selkokieli -podcastit (2 kpl) Karelian koordinoimaan Monikulttuurisuuden osaaja-koulutukseen.
- Vertaistarinavideot: 2 kpl maahanmuuttaneet, 1 kpl romanit
- Blogit (3 kpl) yhteiselle hankesivustolle
- Romanikuvaston tuottaminen Savonian kuvapankkiin

Yhteistyö, osallistuminen ja tiedotus

- Romanien koulutuspolut –henkilöstökoulutuksen yhteinen toteutus 2024 Savonian Kuopion kampuksella
- Koulutus- ja uratapahtumat: Kuopion kaupungin Welcome to Kuopio - tapahtuma 2024 ja 2025, Hurraa Ura -tapahtumat Varkaudessa 2024 ja 2026, Rekrymessut Kuopiossa 2025, Savonia tutuksi 2025
- Yhteistyön tiivistäminen toisen asteen kanssa kohderyhmän opiskelijoille (Sakky, Ysao, Suonenjoen lukio)
- Sakkyilta Savoniaan sote-alalle –pilotti yhteistyössä Savonian hankkeiden sekä Sakky:n Talent Hubin kanssa.
- Yhteistyö Kuopion kaupungin työllisyyspalvelujen ja TyöNavigaattorin kanssa: Korkeakoulupaja- yhteistyössä (Diak, UEF) tuotettu päivystystyyppinen ohjaus korkeakoulutuksesta kiinnostuneille aliedustetuille ryhmille

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Viestintämalli tuotettu.	• Viestintämalli valmistui tuottamalla monikanavaista materiaalia.
Tiedotusta aliedustettujen ryhmien koulutusmahdollisuuksista lisätty.	• Yhteistyötä tehty eri tahojen kanssa. • Osallistuttu myös koulutus- ja uratapahtumiin. • Romanit otettu mukaan Savonian kuvapankkiin. • Kokemusasiantuntijoiden videot lisätty verkkomateriaaleihin.
Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutukseen osuus aiheesta selkokieli.	• Lisäsi konsortion välistä yhteistyötä. • Hankehenkilöstön osaaminen lisääntyi. • Korkeakoulujen henkilöstön osaaminen lisääntyy.

Kohtaamisfoorumimalli

Kohderyhmä

Romanit ja maahanmuuttaneet

Taustaa ja toteutus

Kohtaamisfoorumeja toteutettiin yhteensä 24 kertaa (2x5 sarja + 14 yksittäistä). n. 370 osallistujaa.

Kohtaamisfoorumeissa esiteltiin korkeakouluja ja korkeakouluopiskelua aliedustetuille ryhmille.

Sisältö

Kohtaamisfoorumien aikana keskusteltiin koulutusvaihtoehtoista, opiskelusta ja annettiin vinkkejä henkilökohtaisen opintopolun suunnittelusta.

Tavoitteena oli myös saada kohtaamisfoorumin osallistujat mukaan työpajasarjan toimintaan.

Palautetta kerättiin havainnoimalla. Palaute on koottu viereiseen taulukkoon.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Havaittiin, ettei Suomen koulutusjärjestelmää tunnettu.	Kohtaamisfoorumi antoi tietoa koulutusjärjestelmästä.
Havaittiin, että motivaatiota suomen kielen opiskeluun löytyy.	- Arkiset tilanteet suomenkielen harjoittamiseen ovat harvassa. - Toivottiin tietoa kielikursseista.
Havainto, että korkeakoulutukseen valmentava koulutus on uusi asia.	Kohtaamisfoorumi auttoi tavoittamaan uusia osallistujia.
Kohtalainen vaikutus	
Havainto, että korkeakoulutukseen orientoivaan työpajasarjaan oli kiinnostusta.	Monelle päivätoteutukseen osallistuminen ei ollut mahdollista työ- ja perhetilanteen vuoksi.
Heikossa työllisyystilanteessa korkeakoulutuksen kannattavuus epäilyttää.	- Osallistujat pohtivat kannattaako tässä taloustilanteessa opiskella. - Osallistujat ovat joutuneet laittamaan elämänsä tärkeysjärjestykseen.
Muut huomiot	
Osallistujat pohtivat, kannattaako opiskella englanninkielinen tutkinto tai korkeakoulututkintoa ylipäättään.	Osallistujat pohtivat, onko kannattavaa opiskella korkeakoulututkinto, jos se ei auta työllistymään koulutusta vastaaviin tehtäviin.

Moninaisuuden huomioiva työpajasarja

Kohderyhmä

Korkeakouluopinnoista kiinnostuneet romanit ja maahanmuuttaneet

Taustaa ja toteutus

Kaksi työpajasarjaa järjestettiin yhteisesti molemmille kohderyhmille. 10 osallistujaa.

Työpajan aiheet: suomen ja englannin kielet, matematiikka ja opiskelutaidot.

Lisäksi tarvittaessa annettiin yksilöohjausta.

Materiaalista on tehty korkeakoulutukseen orientoiva verkkomateriaali oppimisalustalle, joka on saatavilla avoimen amk:n tarjonnassa.

Sisältö

Palautetta kerättiin osallistujien palautteiden ja tiimin kirjausten perusteella. Palaute on koottuna viereisessä taulukossa.

Ensimmäisessä palautekeskustelussa hyödynnettiin asiakaskokemuksen kolmea näkökulmaa: tuntemus, toiminta ja merkitys (Löytänä & Kortesus 2011)

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Osallistujapalaute
Havainto: työpajan toiminta koettiin sujuvana ja vaivattomana.	Etänä osallistuminen koettiin tärkeäksi, koska paikanpäälle ei olisi päässyt. Osallistuminen oli helppoa, vaikka teknisiäkin ongelmia ilmeni.
Työpaja mahdollisti oman koulutuspolun suunnittelun.	- Sisältö oli hyödyllinen ja vierailevat luennoitsijat olivat hyviä. - Työpaja tuki osallistujien oman koulutuspolun suunnittelua sekä mahdollisuuksia selviytyä työelämässä ja opiskelussa.
Kohtalainen vaikutus	
Osallistujat saivat uutta tietoa, josta heillä ei ollut selkeitä ennakko-odotuksia.	- Osallistujat kokivat työpajat toimiviksi. - Käytettyä kieltä pidettiin pääosin selkeänä.
Muut huomiot	
Kielitarjontaan ja sen kehittämiseen tarvitaan panostamista.	Osa osallistujista pystyi hyödyntämään vain suomenkielistä materiaalia ja osa tarvitsi englanninkielistä materiaalia.
Ryhmän moninaisuuden haaste.	- Romanien ja maahanmuuttaneiden tarpeisiin voi olla haastavaa vastata yhteisessä työpajassa. - Ryhmän kokoamisessa on huomioitava kulttuurisensitiivisyys.

Miten korkeakoulutuksen hakeutumisvaiheen tuki ja korkeakouluvalmiudet edistyivät?

Vaikutuksia	Perusteluja
Aliedustettujen ryhmien tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuuksista ja eri väylistä on kasvanut ja kasvaa edelleen.	• Viestintämalli on tehty tuottamalla monipuolisesti materiaalia. • Tiedotusta aliedustettujen ryhmien koulutusmahdollisuuksista lisätty. • Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa –koulutuksessa Savonian osuus käytettävissä hankkeen jälkeen. • Yhteistyötä on tehty runsaasti eri tahojen kanssa. • Osallistuttu erilaisiin koulutus- ja uratapahtumiin.
Osallistujien tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuuksista ja eri väylistä opintoihin on kasvanut. Usko omiin kykyihin on kasvanut lisääntyneen tiedon, ohjauksen ja vertaistuen avulla.	• Havaittiin, ettei Suomen koulutusjärjestelmää tunnettu: ammattikorkeakoulun ja yliopiston eroavaisuuksia ei tiedetty. • Osallistujat ovat motivoituneet suomenkielen opiskeluun. • Osalle maahanmuuttaneista korkeakouluun valmentava koulutus ja polkuopinnot olivat uusi asia. • Valmentavaan koulutukseen ja korkeakoulutukseen orientoivaan työpajasarjaan oli kiinnostusta, mutta elämäntilanne ja heikko työllisyystilanne ei mahdollistanut osallistumista.
Osallistujien korkeakouluvalmiudet ovat vahvistuneet työpajojen ja verkkomateriaalin avulla.	• Osallistujat saivat uutta tietoa ja mahdollisuuden harjoitella korkeakouluopintoihin liittyviä taitoja. • Työpajat, yksilöohjaus ja verkkomateriaali mahdollistivat oman koulutuspolun suunnittelun. • Verkkomateriaali jää Savonian avoimen amk:n tarjontaan.
Arviointikriteeri: Korkeakouluihin hakeutumisen tuen kehittäminen huomioiden hakijoiden moninaisuus	Toimenpiteet on suunnattu korkeakouluissa aliedustatuille ryhmille. He ovat saaneet tietoa Suomen koulutusjärjestelmästä, eri opiskeluvaihtoehtoista sekä tukea korkeakouluvalmiuksien kehittämiseen. Myös yksilöohjausta on järjestetty.

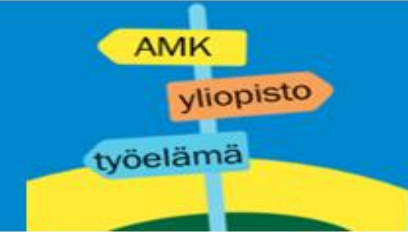
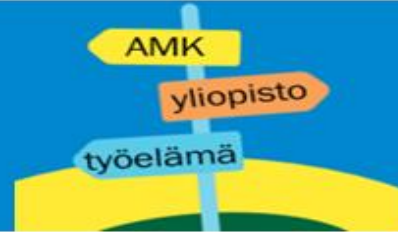
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

KORKEAKOULUOPINTOIHIN KIINNITTYMINEN SEKÄ TYÖELÄMÄVERKOSTOT

OSATOTEUTTAJA: KAAKKOIS-SUOMEN AMMATTIKORKEAKOULU

Korkeakouluopintoihin kiinnittyminen sekä työelämäverkostot

Arviointikriteeri: Yksilöllisen opiskelun tukeminen ja opintojen aikainen verkostoituminen työelämään.

Toimenpide

1. Verkostoituminen ja hyvien käytänteiden jakaminen, henkilöstökoulutus.
2. Opintojakson tuottaminen kv.-taustaisille tutkinto-opiskelijoille ja sen pilotointi ja juurruttaminen, työelämäverkostoitumisen opinnollistaminen.
3. Yhteistyön lisääminen työelämän edustajien kanssa, yritysten ja opiskelijoiden kohtaaminen.

Tavoite

1. Verkostot ovat vahvistuneet ja vuorovaikutus lisääntynyt. Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksen aineisto on valmis.
2. Multicultural career skills in Finland -opintojakso: kv.-taustaisten opiskelijoiden kiinnittyminen opintoihin sekä ymmärrys, tiedot ja taidot suomalaisesta työelämästä, suomen kielen taidon merkityksestä ja verkostoitumisesta alueen työnantajien kanssa ovat vahvistuneet.
3. Selvitetty ja jaettu tieto palvelee kohderyhmää ja yhteistyötahoja. Kv.-tausteisten opiskelijoiden mahdollisuudet ja valmiudet kohdata työelämän ja muiden sidosryhmien edustajia ovat parantuneet.

Vaikutuksia kuvaavat mittarit

1. Järjestetyt tilaisuudet ja niiden osallistujamäärä, osallistuminen verkostotapahtumiin, pidetyt esitykset/puheenvuorot, laaditut tekstit/julkaisut, Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksen Xamkin osuus valmis.
2. Multicultural career skills in Finland -opintojakso valmis ja sen suorittaneiden määrä, opintojaksopalaute ja opintojakson juurtuminen.
3. Opintojaksoille materiaalia tehneiden yritysten ja muiden sidosryhmien määrä, yhteistyön jatkuminen.

Verkostoituminen ja viestintä, hyvien käytänteiden jakaminen, henkilöstökoulutus

Kohderyhmä

Korkeakoulujen henkilökunta

Taustaa ja toteutus

Tavoitteena oli vuorovaikutuksen lisääminen, verkostoituminen ja sen vahvistaminen järjestämällä tilaisuuksia ja osallistumalla eri tilaisuuksiin.

I Hyvien käytänteiden jakaminen ja verkostoituminen

Toteutetun Multicultural career skills in Finland -opintojakson tavoitteena oli opintojakson juurruttaminen ja uusien yhteistyökumppaneiden löytäminen.

Opintojaksoa esiteltiin:

- Theory in Practice -konferenssissa Mikkelissä, johon kirjoitettiin myös artikkeli
- Pedafoorumissa Helsingissä
- Kielten ja viestinnän opetuksen päivillä Oulussa, johon kirjoitettiin myös artikkeli
- Xamkin opetuksen johtoryhmälle
- Eri koulutusten vastuuhenkilöille
- Neljän ympäristöalalla toimivan yhteistyöyrityksen edustajille ja sen alustavaa ajatusta neljän IT-alalla toimivan yhteistyöyrityksen edustajille
- Monikulttuuriset opintopolut -osahankkeille

II Hankonsortion verkostoituminen ja henkilöstökoulutus

- Hankekonsortion Työelämäyhteistyöryhmän vetäminen ja yhteenveto
- Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksen Xamkin osuus aiheesta "Psykologinen turvallisuus": Tähän sisältyi neljä videota.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Hyviä käytänteitä on jaettu.	• Kokemuksia on jaettu Multicultural career skills in Finland -opintojaksosta useissa yhteyksissä ja eri kohderyhmille. • Palaute on ollut kattavasti positiivista.
Vuorovaikutus ja verkostot ovat lisääntyneet.	• Yritysten, oppilaitosten, tilaisuuksien avulla verkostot ovat kasvaneet ja yhteistyö lisääntynyt.
Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutukseen osuus on toteutettu aiheesta psykologinen turvallisuus.	• Lisäsi konsortion välistä yhteistyötä • Hankehenkilöstön osaaminen lisääntyi • Koulutus liitetty osaksi Xamkin Staff Academy sisältöjä • Korkeakoulujen henkilöstön osaaminen lisääntyy

Työelämäverkostoitumisen opinnollistaminen

Kohderyhmä

Korkeakouluopiskelijat englanninkielisissä Information Technology ja Water Technology and Sustainability -koulutuksissa

Taustaa

- Valinnaisen 3 opintopisteen laajuisen opintojakson tuottaminen.
- Materiaaleihin kuuluvan videotuotannon toteutus alueella toimivien yritysten kanssa.
- Tavoite: kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden sitouttaminen korkeakouluopintoihin sekä alueelle integroitumisen, työelämäverkostoitumisen, harjoitteluihin ja työelämään siirtymisen tukeminen, oman osaamisen tunnistaminen sekä kieli- ja kulttuuritietoisuus.
- Nimi: Multicultural career skills in Finland, koostuu 3 pääosasta:
 1. suomalainen työelämä, urasuunnittelu ja työelämätaidot
 2. kielitietoisuus ja kielitaito
 3. oma ala ja verkostoituminenSisältää myös tietoa opiskelusta Xamkissa, alueen harrastusmahdollisuuksista ja Xamkin kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille suunnatuista stipendeistä.
- Pilotoitiin kaksi kertaa Information technology -koulutuksen opiskelijoille.
- Opintojakson ensimmäiseen pilotointiin osallistui 21 opiskelijaa, joista 15 vastasi kyselyyn. Toiseen pilottiin osallistui 8 opiskelijaa, joista 6 vastasi kyselyyn. Toteutuksista saatu hyvin yhtenäinen palaute on viereisessä taulukossa.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Oma urasuunnittelu kehittyi.	• Omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen parani.
Kielen oppimisen merkitys selkeni.	• Suomen kielen merkitys selkeni opintojakson avulla.
Verkostoitumisen tärkeys tunnistettiin.	• Ymmärrys suomalaisesta työelämästä ja yritysten toiveista parani.
Opintojakson hyödyllisyys.	• Kummassakin pilottitoteutuksessa 100 prosenttia koki opintojakson erittäin hyväksi tai melko hyväksi. • Ensimmäisellä kerralla 73 prosenttia piti opintojaksoa erittäin hyödyllisenä työelämän kannalta ja jokseenkin hyödyllisenä 27 prosenttia. Toisella kerralla 100 prosenttia oli tätä mieltä.
Muut huomiot	
Juurtuminen	• Jatkototeutus kahdessa eri koulutuksessa lukuvuonna 2026–2027. • Opintojakso on siirrettävissä kaikkien Xamkin kansainvälisten tutkintokoulutusten käyttöön muokkaamalla vain yhden opintopisteen alakohtaista osuutta. • Opintojakso pyritään juurruttamaan Xamkin englanninkielisen koulutustarjontaan. • Juurruttamisesta artikkeli hankkeen loppujulkaisussa.

Yhteistyön lisääminen työelämän kanssa

Kohderyhmä

Työelämän edustajat sekä korkeakouluopiskelijat

Toteutus

Kohderyhmää ja muita sidosryhmiä kohdattiin ja kohtaannutettiin:

- 5 kerran osallistuminen Etelä-Savon ammattiopiston KIEKU-hankkeen käynnistämään verkostoyhteistyöhön. Mukana Etelä-Savossa toimivia maahanmuuttaneiden työllistymiseen ja työyhteisöjen monimuotoistumisen tukemiseen tähtääviä hankkeita (ES-TYKY, Helper, KIEKU, Monivoima, Osaajaportti, Työpolut Savonlinnaan sekä Etelä-Savon ELY-keskuksen / Itä-Suomen elinvoimakeskusten asiantuntijat): Toteutettu itsearviointi, jonka tulokset ovat viereisessä taulukossa.
- Yhteistyö Mikkelin kaupungin edustajien kanssa ideailtapäivä- ja Idea afternoon 2 -tapahtumien yhteydessä. Ns. KOTO-osaajat kyselyn toteuttamiseen osallistuminen International Mikkeli Day (IMD) -tapahtumassa vuonna 2025: Kysely teetettiin myös kahdella kv.-ryhmällä. Tulokset eivät ole mukana tässä raportissa. IMD-tapahtumaan osallistuttiin myös vuonna 2024.
- Yhteistyö alueen yritysten kanssa tiivistyi: tietojenkäsittelyn opiskelijan opinnäytetyö videotuotantoprosessista ja sen mallintamisesta, kysely videointiprosessiin osallistuneiden yritysten edustajien kokemuksista. Kymmenestä edustajasta kahdeksan vastasi. Tulokset ovat viereisessä taulukossa.
- Yhteistyötä tehtiin Xamkin kv.-taustaisten opiskelijoiden kanssa kehitetyn opintojakson yhteydessä.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Hankkeen yhteistyö paikallisten hankkeiden verkostossa lisääntyi.	• Yhteistyöverkosto laajentui. • Tiedonvaihto hankkeiden välillä oli tehokasta. • Alueellinen yhteistyö vahvistui maahanmuuttaneiden työllistymisen ja monimuotoistumisen edistämiseksi. • Hyvien käytäntöjen jakaminen tehostui.
Yhteistyö Mikkelin kaupungin kanssa lisääntyi.	• Yhteistyö lisääntyi Xamkin ja Mikkelin kaupungin välillä. • Ideailtapäivä- ja Idea afternoon 2 -tapahtumien järjestäminen sekä osallistuminen International Mikkeli Day -tapahtumiin lisäsi tietoa mm. kv.-taustaisten opiskelijoiden kokemuksista Mikkeliin kotoutumisesta. • Opinnäytetyö Mikkelin International Housen perustamiseen liittyen.
Yhteistyö alueen yrittäjien kanssa tiivistyi.	• Videotuotannon toteutuksessa käsikirjoituksen ja videokuvauksen ohjaus, harjoittelu, tapaamisten määrä, kommunikointi ja prosessi kokonaisuudessa olivat onnistuneita, saivat erinomaista palautetta.
Muut huomiot	
Yhteistyö Xamkin kv.-opiskelijoiden kanssa edistyi.	• Multicultural career skills in Finland -opintojakson avulla kv.-taustaisten opiskelijoiden näkemykset korkeakoulusta, Mikkelistä ja kotoutumisesta laajenivat.

Miten korkeakouluopintoihin kiinnittyminen ja työelämäverkostot edistyivät?

Vaikutuksia	Perusteluja
Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksen aineisto on valmis. Verkostot ovat vahvistuneet ja vuorovaikutus lisääntynyt.	• Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksessa Xamkin osuus käytettävissä hankkeen jälkeen. • Vuorovaikutus ja yhteistyö yritysten, oppilaitosten kanssa lisääntynyt ja tilaisuuksien avulla verkostot ovat kasvaneet. • Kokemuksia Multicultural career skills in Finland -opintojaksosta jaettu useissa yhteyksissä ja eri kohderyhmille.
Multicultural career skills in Finland -opintojakso: Kv.-tausteisten opiskelijoiden kiinnittyminen opintoihin sekä ymmärrys, tiedot ja taidot suomalaisesta työelämästä, suomen kielen taidon merkityksestä ja verkostoitumisesta alueen työnantajien kanssa ovat vahvistuneet.	• Opiskelijoiden urasuunnittelu kehittyi. • Opiskelijoiden kielen oppimisen merkitys selkeni. • Opiskelijat tunnistivat verkostoitumisen tärkeyden ja verkostoituivat. • Opiskelijat kokivat tulevansa arvostetuksi ja huomioituksi. • Xamkin työelämäverkostot yrittäjien kanssa tiivistyivät mm. videointiyhteistyön myötä. • Tavoitteena on juurruttaa opintojakso osaksi Xamkin pysyvää opetustarjontaa. • Opintojakso on siirrettävissä kaikkien Xamkin kansainvälisten tutkintokoulutusten käyttöön muokkaamalla vain yhden opintopisteen alakohtaista osuutta.
Selvitetty ja jaettu tieto palvelee kohderyhmää ja yhteistyötahoja. Kv.-taustaisten opiskelijoiden mahdollisuudet ja valmiudet kohdata työelämän ja muiden sidosryhmien edustajia ovat parantuneet.	• Yhteistyö paikallisten hankkeiden verkostossa lisääntyi. • Yhteistyö Mikkelin kaupungin ja alueen yritysten kanssa lisääntyi. • Yhteistyö Xamkin kv.-taustaisten opiskelijoiden ja yritysten välillä lisääntyi. • Multicultural career skills in Finland -opintojakson avulla kv.-taustaisten opiskelijoiden näkemykset korkeakoulusta, Mikkelistä ja kotoutumisesta laajenivat.
Arviointikriteeri: Yksilöllisen opiskelun tukeminen ja opintojen aikainen verkostoituminen työelämään	Toimenpiteiden avulla osahanke on tukenut kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden sitoutumista korkeakouluopintoihin, tukenut työelämäverkostoitumista ja integroitumista alueelle. Lisäksi toimenpiteet ovat tukeneet harjoitteluun ja työelämään siirtymistä sekä opiskelijan oman osaamisen tunnistamista ja suomen kielen merkityksen hahmottamista.

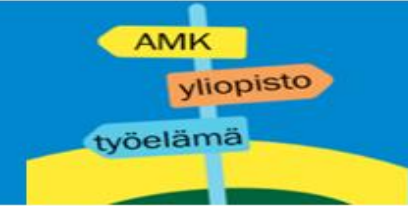
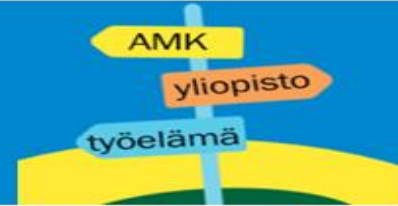
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

MONIMUOTOISTUVAN JA KANSAINVÄLISTYVÄN KORKEAKOULUYHTEISÖN VAHVISTAMINEN

OSATOTEUTTAJA: KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Monimuotoistuvan ja kansainvälistyvän korkeakouluyhteisön vahvistaminen

Arviointikriteeri: Avoimen vuorovaikutuksen, kulttuurisensitiivisyyden ja monikulttuuristen taitojen edistäminen.

Toimenpide

1. Karelian henkilöstön koulutukset monikulttuurisuusosaamisen kehittämiseksi. Monikulttuurisuuden osaaja -koulutuksen rakentaminen ja osaamismerkinnän mallintaminen, yhteistyössä konsortion korkeakoulujen kanssa.
2. Starting Studies at Karelia UAS -opintojakson toteutus.
3. Opiskelijakunnan (POKA) luottamushenkilöiden koulutukset. POKAn saavutettavuuden ja kv-opiskelijoiden osallisuuden ja edunvalvonnan kehittäminen. Päätöksentekoa laajennetaan kaksikieliseksi. Vapaa-ajan toimien ja palveluiden kehittäminen järjestöjen kanssa. Tuetaan opiskelijoiden ryhmäytymistä yhdessä Karelian henkilökunnan kanssa.

Tavoite

1. Henkilöstön ja luottamushenkilöstön monikulttuurisuusosaaminen on lisääntynyt ja yhteiset käytännöt ovat kehittyneet. Korkeakoulujen välinen yhteistyö on tiivistynyt.
2. Kv-opiskelijoiden korkeakouluopintovalmiudet ja alueen pitovoima on vahvistunut. Opiskelijoiden toiminta on kehittynyt.
3. Kv-opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet ovat kehittyneet. Yhteisöllisyys, verkostot ja vertaistuki ovat vahvistuneet. Opiskelijatoiminnan avulla on parannettu korkeakoulun ja alueen pitovoimaa.

Vaikutuksia kuvaavat mittarit

1. Osaamiskartoituksen toteuttaminen. Koulutusten toteutus, suorittaneiden määrät. Palautteet koulutuksista sekä niihin osallistuneiden määrät.
2. Opintojaksot rakennettu ja pilotoitu. Osaamistarpeen kartoitus, opintojaksojen suorittaneille loppukysely. Osallistujien ja suoritusten määrä sekä palautteet.
3. POKAn toiminta laajennettu kaksikieliseksi. Kv-opiskelijoiden jäsenmäärän muutos. Yhteistyökumppaneiden määrä. Yhteisöllisyyttä ja monikulttuurisuutta vahvistavat tapahtumat, toiminnot ja osallistujamäärät.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön monikulttuurisuusosaamisen kehittäminen

Kohderyhmä

Karelia-ammattikorkeakoulun henkilökunta

Toteutus

17 kpl haastatteluja monikulttuurisuus-osaamisen kehittämisen tarpeista.

Haastattelun tuloksena löydettiin seuraavat kansainvälisten opiskelijoiden haasteet:

- Sitoutuminen ja osallistuminen
- Tietotekniset taidot, perinteinen opetus ja viestintä tuttua
- Monikulttuurisuus ja kulttuurierot
- Viestintä, tulisi olla selkeää ja monikielisistä
- Harjoittelupaikan ja työpaikan saaminen
- Opiskelijoiden yksinäisyys, koti-ikävä sekä taloudelliset vaikeudet

Haasteisiin vastattiin järjestämällä henkilöstökoulutuksia (8 kpl) seuraavista aiheista:

- Hyvien käytäntöjen jakaminen
- Intialainen opiskelukulttuuri
- Inklusiivinen viestintä
- Ryhmytyminen ja yhteiset käytänteet
- Taustan merkitys kansainvälisen opiskelijan toiminnassa
- YTHS kulttuurishokki ja kaamosmasennus
- Haasteiden ennaltaehkäisy ja ryhmytymisen tukeminen kv-ryhmissä
- Monimuotoisuus, inklusiivisuus ja antirasistiset toimintatavat korkeakoulun arjessa
- Kotikansainvälisyys työelämässä

Koulutuksiin osallistui 303 henkilöä, palautteiden lukumäärä 101.

Lisäksi toteutettiin Monikulttuurisuuden osaaja -koulutus yhteistyössä konsortion kanssa, joka julkaistiin [opin.fi](https://www.opin.fi)-alustalla.

- Aiheita: Monikulttuurisuusosaaminen ja kotoutumisen edistäminen, Kieli- ja kulttuuristietoisuus, Rasismi korkeakoulussa, yhteensä 7 podcastia

Tulokset

Henkilöstön alkukyselyn tarpeita ja toteutettujen koulutusten palautteita verrattiin toisiinsa.

Merkittävä vaikutus	Arviointia/koulutuksissa käsitellyt asiat
Monikulttuurisuusosaaminen on kehittynyt	• Tarjottiin konkreettisia työkaluja, edistettiin kulttuurista ymmärrystä, edistettiin ryhmädynamiikkaa.
Viestintä ja ohjeistus on kehittynyt	• Edistettiin inklusiivista viestintää, tarjottiin selkeitä ohjeita, edistettiin yhtenäisiä käytäntöjä.
Opiskelijoiden hyvinvointia on edistetty	• Edistettiin kulttuurishokin, kaamosmasennuksen ymmärrystä ja puheeksi ottamisen taitoja.
Kohtalainen vaikutus	
Sitoutumista ja osallistumista on edistetty	• Edistettiin pelisääntöjä ja ryhmytymistä. • Koulutuksissa tarjottiin vähemmän motivointikeinoja.
Digitaitojen puutteita on käsitelty	• Käsiteltiin ja tunnistettiin digitaitoihin liittyviä haasteita, mutta ratkaisumalleista aineistossa ei mainintoja.

Koulutukset vastasivat hyvin henkilökunnan kulttuurisiin, viestinnällisiin ja hyvinvointia koskeviin tarpeisiin. Koulutusta voisi vielä tarjota digitaitojen tukemiseen, työelämäpolkuihin ja opiskelijoiden sitouttamisen keinoihin.

Kansainvälisyysosaamisvalmennuksen osaamismerkki mallinnettiin ja juurrutettiin. Vastaavia koulutuksia kaivattiin lisää sekä aikaa konkreettisten asioiden pohtimiseen.

Kv-opiskelijoiden korkeakouluopintovalmiuksien ja alueen pitovoiman vahvistaminen

Kohderyhmä

Karelia-ammattikorkeakoulussa opintonsa aloittavat kansainväliset opiskelijat

Taustaa

Tavoitteena korkeakouluopintovalmiuksien ja alueen pitovoiman vahvistaminen. Starting Studies at Karelia UAS -opintojakson toteutus ja pilotointi.

Toteutus

Järjestettiin viisi työpajaa, joihin osallistui noin 130 opiskelijaa.

Työpajojen teemat: opiskelija viestinnän kehittäminen, opintojen tuki, opiskelumotivaatio, osallisuus, ryhmäytyminen.

Työpajojen tuotoksena syntyi Starting Studies at Karelia UAS -opintojakso. Opiskelijat voivat suorittaa opintojakson ennen opintojen alkamista. Opintojakso on järjestetty neljä kertaa. Opintojakson on suorittanut 217 opiskelijaa.

Vapaa-ajan toimien ja palveluiden kehittäminen järjestöjen kanssa.

- Karelian Friend ja kummiluokkatoiminta, työpajat ja luokkavierailut, VIP-välittämisen ilmapiiritoiminta.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Starting Studies at Karelia UAS –opintojakso on jatkossa käytettävissä.	Opintojakson avulla oppilaitos on tullut tutuksi opiskelijoille ja mahdollistanut sujuvan opintojen aloituksen.
Vapaa-ajan toimintaa ja palveluita kehitetty runsaasti ja monipuolisesti.	Ryhmäytyminen, yhteistyö, vertaistuki, yhteisöllisyys on lisääntyneet lukuisten vapaa-ajan tilaisuuksien avulla.
Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa lisääntynyt.	Monimuotoista yhteistyötä kaupungin, kuntalaisten, yhdistysten, työnantajien ja oppilaitosten kanssa.
Kohtalainen vaikutus	
Karelia Friend -kaveritoiminta, jolla yhdistettiin Karelian kv-opiskelijoita ja kuntalaisia hyvällä alulla.	- Osallistumisessa haasteita. - Toiminnan kehittäminen edellyttää kv-opiskelijoiden mukaanottamista.
Muut huomiot	
Karelian toiminnan jatkuva kehittäminen.	Hankkeen aikana on tehty runsaasti uusia avauksia, joiden lisäksi on suunnitteilla lisää avauksia. Hanke on toiminut erityisen aktiivisesti kv-opiskelijoiden veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi. Toimenpiteitä on voitu myös juurruttaa Karelian toimintaan.

Opiskelijakunnan (POKA) osallisuuden ja edunvalvonnan sekä järjestöyhteistyön kehittäminen

Kohderyhmä

POKAN luottamushenkilöt, jäsenet ja yhteistyöhön osallistuneet

Tausta

Opiskelijakunnan (POKA) luottamushenkilöiden koulutukset.
POKAN saavutettavuuden ja kv-opiskelijoiden osallisuuden ja edunvalvonnan kehittäminen.
Päätöksentekoa laajennetaan kaksikieliseksi.
Vapaa-ajan toimien ja palveluiden kehittäminen järjestöjen kanssa.
Tuetaan opiskelijoiden ryhmäytymistä yhdessä Karelian henkilökunnan kanssa.
Noin ¾ POKan toimistossa käyvistä opiskelijoista on kv-opiskelijoita.

Toteutus

- Tehty POKAn nykytilan analyysi ja arvioitiin kehittämiskohteet.
 - Benchmarkkauskysely (14 kpl) ja toiminnallinen tiedonkeruu (5 kpl)
- Luotu Monikulttuurisuuden koulutuspaketti.
- Kehitetty POKAn edunvalvontaa ja kaksikielistä päätöksentekoa.
- Perustettu POKAn alainen kansainvälinen jaosto International Division.
- Käynnistetty Degree Tutorointi ja Group Trustee -toiminta.
- Tehty yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Osallisuus ja monimuotoisuus on kehittynyt.	• Luotua koulutuspakettia on hyödynnetty laajasti ja se on saanut positiivista palautetta. • POKAn toiminnan aktiivisuutta on kiitetty.
Kansainvälisten opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet lisääntyneet.	• POKAn hallitukseen liittynyt kaksi kansainvälistä opiskelijaa. • Perustettu kansainvälinen jaosto International Division, joka tarjoaa avointa ja matalan kynnyksen vertaistukea opiskelijoille.
Kieli- ja kulttuuritietoisuutta on kehitetty.	• Oppilaskunnan tärkeimmät materiaalit on käännetty englanniksi. • Vastattu opiskelijoiden toiveeseen muuttaa POKA kaksikieliseksi. • Viestitty POKAn merkityksestä opiskelijoille.
Järjestöyhteistyötä on kehitetty.	• Hankkeen aikana yhteistyötä ainakin 38 paikallisen toimijan kanssa.
Kohtalainen vaikutus	
POKan jäsenmäärän muutos.	• POKAn jäsenmäärä ei ole kasvanut, mikä on osa valtakunnallista trendiä. Kv-opiskelijoiden määrä on lisääntynyt hankkeen aikana 11 %.

Miten monimuotoistuva ja kansainvälistyvä korkeakouluyhteisö vahvistui?

Vaikutuksia	Perusteluja
Henkilöstön monikulttuurisuus-osaamista on lisätty lukuisilla koulutuksilla, jotka ovat vahvistaneet avointa vuorovaikutusta, kulttuurisensitiivisyyttä ja monikulttuurisia taitoja. Itä-Suomen korkeakoulujen välinen yhteistyö tiivistyi ja vahvistui. Työelämän verkostot vahvistuivat.	• Koulutukset ja kokemusten jakaminen antoivat uusia näkökulmia, konkreettisia toimintamalleja sekä käytännön työkaluja arjen työhön. • Käytännön esimerkit auttoivat osallistujia kehittämään omaa toimintaansa. • Pelisääntökeskustelut tukivat työyhteisön yhteisiä toimintatapoja ja loivat turvallisuutta. • Kollegoiden kohtaaminen ja verkostoituminen vahvisti yhteisöllisyyttä. • Yhteistyössä toteutetun Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutuksen, hankkeen kehittämisfoorumien, työryhmien ja tiimien työskentelyn ansiosta korkeakoulujen välinen yhteistyö vahvistui.
Kv-opiskelijoiden korkeakouluopintovalmiudet ja alueen pitovoima vahvistuivat. Opiskelijoiden toiminta kehittyi.	• Tarvekartoitus lisäsi tietoja kehittämisen tarpeista: Cultural Diversity in POKA. • Starting Studies at Karelia UAS -opintojakso vahvistaa korkeakoulun ja alueen pitovoimaa. • Vapaa-ajan toimintaa ja palveluita kehitetty runsaasti ja monipuolisesti. • Yhteistyö alueen toimijoiden kanssa on lisääntynyt. • Hanke on auttanut Karelian toiminnan jatkuvaa kehittämistä.
Kv-opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet kehittyivät. Yhteisöllisyys, verkostot ja vertaistuki vahvistuivat. Opiskelijatoiminnan avulla korkeakoulun ja alueen pitovoimaa on parantunut.	• Avoin vuorovaikutus lisääntyi kaksikielisyyden avulla. • Oppilaskunnan kv-toimijuus lisääntyi. • Kv-opiskelijoiden toimijuus ja osallisuus lisääntyivät. • Oppilaskunnan hallituksen toiminnan monikulttuurisuutta vahvistettiin.
Arviointikriteeri: Avoimen vuorovaikutuksen, kulttuurisensitiivisyyden ja monikulttuuristen taitojen edistäminen.	Toimenpiteillä on vahvistettu vuorovaikutusta kv-opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia parantamalla ja verkostoja vahvistamalla. Kulttuurisensitiivisyyttä ja monikulttuurisuustaitoja on edistetty koulutusten avulla ja Karelian ja opiskelijakunta POKAn toimintaa kehittämällä. Toimenpiteiden ansiosta alueen pitovoima on parantunut.

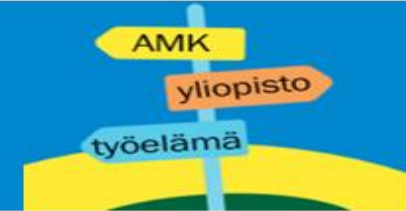
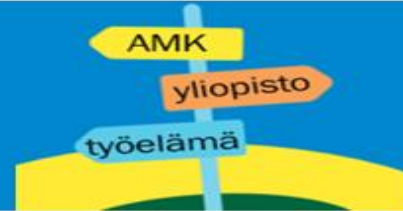
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

JATKUVAN OPPIMISEN SAAVUTETTAVUUS

OSATOTEUTTAJA: ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Jatkuvan oppimisen saavutettavuus

Arviointikriteeri: Jatkuvan oppimisen kehittäminen.

Toimenpide

1. Jatkuvan oppimisen saavutettavuuden edistäminen, tiedotus-, neuvonta- ja ohjaus (TNO) -palvelujen sekä digitalisaation kehittäminen
 - Starttivalmennus-kurssi perustetaan
 - Rakennetaan hakevan toiminnan malli
 - Digitaalisen viestinnän selkeyttäminen
2. Työelämän osaamispolkujen kehittäminen.
3. Yhteiskehittämisen koordinaatio ja vaikutusten arviointi.

Tavoite

1. TNO -palveluja on palvelumuotoiltu kehittämiskohteiden ja palautteen perustella saavutettavammaksi. Jatkuvan oppimisen opintojen ja ohjauspalvelujen löytyminen ja niihin hakeutuminen on helpompaa. Toiminnan juurtuminen.
2. Opintopolut on palvelumuotoiltu ja mallinnettu.
3. Ryhmähankkeen tuloksia on arvioitu. Johtopäätökset ja jatkokehittämisehdotukset on tehty. Arviointityökalu kehitetty ja käyttöön otettu.

Vaikutuksia kuvaavat mittarit

1. Asiakaspalaute, asiakasraatipalaute sekä muistiinpanot. Asiakaskontaktien määrä. Palvelu jatkuu.
2. Osaamispolut mallinnettu. Työnantajien kanssa käydyt keskustelut ja muistiinpanot.
3. Arviointiraportti toteutettu ja hankkeen arvioinnin prosessi kuvattu sekä julkistettu.

Jatkuvan oppimisen saavutettavuus, TNO -palvelut sekä digitalisaatio

Kohderyhmä

Yliopisto-opinnoista kiinnostuneet maahanmuuttaneet ja romanit.

Sisältö

Tavoitteena oli madaltaa korkeakouluopintojen aloittamisen kynnystä:

- Hakevan toiminnan avulla
- Henkilökohtaisella ura- ja opinto-ohjauksella
- Perustamalla ja pilotoimalla Starttivalmennus
- Tarjoamalla mahdollisuus kokeilla avoimen yliopiston opintoja maksuttomasti maksimissaan 5 opintopisteen verran

Toteutus

- Hakeva toiminta jalkautui noin 25 tapahtumaan ja löysi yliopisto-opinnoista kiinnostuneita henkilöitä 90.
- Henkilökohtaista opinto-ohjausta sai matalalla kynnyksellä noin 60 henkilöä, lisäksi ryhmäohjauksia erilaisia infoissa ja hakevan toiminnan tilaisuuksissa.
- 17 opiskelijaa ilmoittautui yhteensä 54 opintopisteen opintoihin ja he suorittivat yhteensä 32 opintopistettä.
- Järjestettiin kaksi Starttivalmennus -sarjaa, joihin osallistui yhteensä 15 opiskelijaa.
- Asiakasraadin (5 henkilöä) kokemusten ja palautteen perusteella toimintaa kehitettiin.
- Palautetta kerättiin pääosin suullisesti ja havainnoimalla.
- Monikulttuurisuuden osaaja -koulutus: ”Rasismi korkeakoulussa” ja ”Konfliktien sovittelu” (2 podcast).
- Jatkuvan oppimisen henkilöstölle suunnatut infot monikulttuurisesta ohjauksesta ja viestinnästä.

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Kynnys kokeilla korkeakouluopintoja madaltui.	• Jatkuvan oppimisen valmennuskurssille ilmeni tarvetta. • Starttivalmennus jatkuu hankkeen jälkeen pysyvänä toimintana. • Opiskelijat hyötyivät henkilökohtaisesta ohjauksesta.
Selkeän viestinnän ja kaksisuuntaisen vuorovaikutuksen merkitys korostui.	• Hakevalla toiminnalla ja suoralla kontaktoinnilla suuri merkitys kohderyhmän saavuttamisessa.
Kohtalainen vaikutus	
Verkko-opiskeluun tarvittiin tukea.	• Digitaaliset palvelut koettiin haastavina. • Kaikilla ei ollut riittäviä opiskeluun tarvittavia laitteita käytössään. • Kotisivuja on päivitetty ja sisältöön on voitu vaikuttaa. • Verkkosivujen saavutettavuus on parantunut. • Kohderyhmien tapaan viestiä on perehdytty.
Pieni vaikutus	
Osallistujien moninaisuus lisääntyi.	• Osa tarvitsi ohjausta kädestä pitäen yliopistokurssien löytämisessä. • Moninaisuuden lisääntyminen vaatii ohjauksen lisäresurssointia.
Muut huomiot	
Keskeyttäminen	• Kielitaidon haasteet ja opintojen vaativuus olivat tyypillisimmät syyt keskeyttää korkeakouluopinnot.

Osaamispolut työelämässä (ja työelämään)

Kohderyhmä

Työelämässä olevat korkeakoulutuksesta kiinnostuneet työntekijät Itä-Suomen alueella.

Sisältö

Tavoitteena oli luoda osaamispolkuja eri toimialoille sekä lisätä työnantajien tietoisuutta avoimesta yliopistosta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista. Henkilöstö sai kokeilla avoimen yliopiston opintoja maksuttomasti enintään 5 opintopisteen verran.

Toteutus

- Kontaktoituja työnantajia 100 kpl, joista sähköpostilla 35 – 40, loput messuilla.
- Yritysvierailut ja palveluiden esittelyt.
- Toimintaa markkinointiin työnantajille laajasti eri kanavien kautta mm. esitteillä, somemarkkinoinnilla ja uutiskirjeillä sekä työllisyyspalvelujen kautta.
- Suomen kielen kursseja markkinoitiin maahanmuuttajille, joista 7 aloitti opinnot.
- Tarjottiin uraohjausta Teamsillä ja paikanpäällä. Työelämäopo -palvelu jatkuu hankkeen jälkeen.
- Osallistuminen TyöNavigaattoriin ja Luotsi-ohjaukseen 9 kertaa.
- Palaute kerättiin havaintojen ja suullisen tiedon perusteella.

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Osaamispolkujen kehitystyö laajeni.	• Hankkeen aikana opintopolkujen kehitystyö laajeni koko JOK-organisaatioon. Ensimmäiset osaamispolut julkaistiin keväällä 2026.
Kohtalainen vaikutus	
Työnantajien tietoisuus avoimesta yliopistosta lisääntyi.	• Työnantajat arvostavat selkeitä ja joustavia koulutuspolkuja. Osaamisarpeen ja koulutustarjonnan on kohdattava.
Pieni vaikutus	
Erityisryhmiin lukeutuneiden työntekijöiden tavoittaminen osoittautui haastavaksi.	• Toivottua määrää työntekijöitä ei saatu mukaan. Epäselväksi jäi, saavuttaako työnantajakeskeinen markkinointi erityisryhmien työntekijöitä.
Muut huomiot	
Taloustilanne	• Tämän hetkinen taloustilanne ei tue yritysten mahdollisuutta osallistua hanketoimintaan. Työntekijät sitoutetaan töihin.
Jatkossa voi opiskella myös opintosetelillä.	• Työvoimatoimistossa voidaan tulkita avoimessa yliopistossa opiskelu päätoimiseksi opiskeluksi. Opiskelu avoimessa yliopistossa on jatkossa helpompaa opintoseteleiden myötä.
Työ ja kiire vaikeuttavat opiskelua.	• Työ ja kiire voivat olla haaste jatko-opiskelulle ja urakehitykselle.

Yhteiskehittämisen koordinaatio ja vaikutusten arviointi

Sisältö

Koko hankekauden kestänyt hankkeen toimenpiteiden vaikutusten arviointi ja yhteiskehittäminen.

Toteutus

Toteutus yhteistyössä UEF:n ja Diak:n kahden arviointiasiantuntijan toimesta:

- Arviointityöryhmän perustaminen.
- Tutkimussuunnitelman laatiminen ja tutkimuslupien hakeminen.
- Kolmen prosessin suunnittelu: kehittävän arvioinnin-, toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin-, saavutettavuuden- ja osallisuuden arvioinnin prosessit.
- Ohjaus ja seuranta.
- 5 Kehittämisfoorumin ja 2 työpajan järjestäminen.
- Toimenpiteiden (15 kpl) vaikutusten arvioinnin raportti.
- Saavutettavuuden arviointityökalun suunnittelu, pilotointi ja raportti.
- Seuraavia osallisuuden edistämisen työkaluja hyödynnettiin arvioinnissa: Osallisuusindikaattori, Pienet onnistumistarinat (UEF), Osallisuuden 24 apukysymystä (UEF).
- Seuraavat kyselyt luotiin hankkeen arvioinnin aikana
 - Saavutettavuus- ja osallisuuskysely suomeksi ja englanniksi (UEF, Diak)
 - Seurantakysely tiiminjäsenille (UEF)
 - Lisäksi työpakettikohtaisia palautekyselyitä (osahankkeet)
- Loppujulkaisuun kirjoitettiin artikkeli (Diak, UEF).

Tulokset

Merkittävä vaikutus	Huomioita
Osallisuuden edistämisen työkalut tukivat arviointia.	• Osallisuuden edistämisen työkalut ryhdyttivät arvioinnin tekemistä ja toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä.
UEF:n toiminnan arviointilomake hyödynnettävissä.	• UEF:n suunnittelema Seurantakysely tiiminjäsenille -toiminnan arviointilomake on levinnyt alueelliseen ja valtakunnalliseen käyttöön.
Yhteiskehittäminen ryhdytti arviointia, prosessit tiivistivät ja lisäsivät toimijoiden yhteistyötä.	• Kehittämisfoorumit mahdollistivat pysähtymisen arvioinnin äärelle. • Toimenpiteiden päällekkäisyyksiä soviteltiin yhteisesti toteutettaviksi. • Systemaattinen kehittävä arviointi oli osalle uutta ja kaikille opettavaista. • Ymmärrys muiden toimijoiden hyvistä käytännöistä lisääntyi.
Saavutettavuuden arviointityökalu kehitetty.	• Saavutettavuuden arviointityökalu jää alueellisesti ja valtakunnallisesti hyödynnettäväksi.
Toimenpiteiden vaikutusten arviointimalli kehitetty.	• Hankkeiden toimenpiteiden vaikutusten arviointimalli jää valtakunnallisesti hyödynnettäväksi.
Muut huomiot	
Aineiston keräämisen haasteet.	• Kohderyhmäläiset vastasivat kyselyihin vaihtelevasti. • Aineiston vinoumaa syntyi, koska monimuotoisia vastaajia ei tavoitettu kyselyin. Mahdollisesti haastatteluilla heidät olisi tavoitettu paremmin.

Miten jatkuvan oppimisen saavutettavuus kehittyi?

Vaikutuksia	Perusteluja
TNO-palveluja on palvelumuotoiltu saavutettavammaksi. Jatkuvan oppimisen opintojen ja ohjauspalvelujen löytyminen ja niihin hakeutuminen on helpottunut. Toiminta on juurtunut.	• Kynnys kokeilla korkeakouluopintoja madaltui. • Selkeän viestinnän ja kaksisuuntaisen vuorovaikutuksen merkitys korostui. • Verkko-opiskeluun tarvittiin tukea. • Osallistujien moninaisuus lisääntyi. • Starttivalmennus on juurtunut pysyväksi toiminnaksi.
Opintopolut on palvelumuotoiltu ja mallinnettu.	• Osaamispolkuja on laajennettu. • Työnantajien tietoisuus avoimesta yliopistosta on lisääntynyt. • Erityisryhmiin lukeutuneiden työntekijöiden tavoittaminen osoittautui haastavaksi. • Taloustilanne ja työ ja kiire vaikeuttavat opiskelua. • Jatkossa nuori ensikertalainen hakija voi opiskella 30 op myös opintosetelillä.
Ryhmähankkeen tulokset on arvioitu. Johtopäätökset ja jatkokehittämisehdotukset on tehty. Arviointityökalu kehitetty ja käyttöön otettu.	• Osallisuuden edistämisen työkalut tukivat arviointia. • UEF:n toiminnan arviointilomake on hyödynnettävissä. • Yhteiskehittäminen ryhditti arviointia, prosessit tiivistivät ja lisäsivät toimijoiden yhteistyötä. • Saavutettavuuden arviointityökalu on kehitetty ja käytettävissä. • Toimenpiteiden vaikutusten arviointimalli on kehitetty ja käytettävissä.
Arviointikriteeri: Jatkuvan oppimisen kehittäminen.	Jatkuvan oppimisen saavutettavuutta on kehitetty madaltamalla korkeakouluopintojen kynnystä, selkeyttämällä viestintää, viemällä hakevan toiminnan malli käytäntöön, kehittämällä valmennusta opintojen aloittamiseen sekä parantamalla kulttuuritietoista ohjausta henkilöstökoulutuksen avulla.

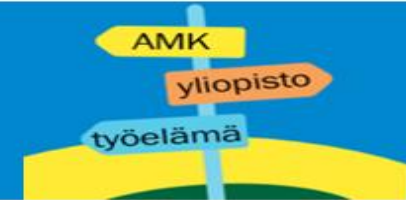
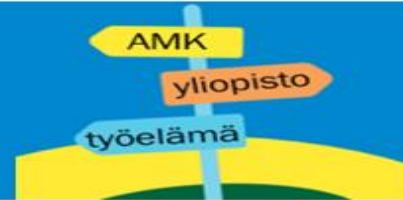
MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

ROMANIEEN KOULUTUSPOLKUJEN SUJUVOITTAMINEN

OSATOTEUTTAJA: DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Romanien koulutuspolkujen sujuvoittaminen

Arviointikriteeri: Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistaminen. Yhdenvertaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen.

Toimenpide

1. Hakeva toiminta. Valmennustyöpajoja ja ohjausta korkeakouluopintoihin romaneille.
2. Henkilöstöille koulutusta romanien korkeakouluttautumisesta.
3. Tukihenkilötoiminta (tukihenkilöverkosto).

Tavoite

1. Hakevalla toiminnalla on löydetty osallistujia. Valmennukseen ja ohjaukseen osallistuneet ovat motivoituneita ja tuntevat yksilöllisiä väyliä korkeakouluopintoihin. Opiskelun perustaidot ja osallistujan omat vahvuudet ovat kehittyneet.
2. Korkeakouluhenkilöstö tunnistaa romaneiden korkeakoulutustilanteen sekä ohjauksen merkityksen koulutuspolulla. Henkilöstö on saanut eväitä tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämiseen.
3. Korkeakouluun hakeutuville ja opiskeleville romanitautaisille on rakennettu tukihenkilötoimintaa ja luotu tukihenkilön tehtäväkuva.

Vaikutuksia kuvaavat mittarit

1. Osallistuneiden itsearviointi alku- ja loppukyselyllä sekä palautteet. Osallistuneiden määrät. Hakevan toiminnan- ja valmennuspajamalli julkaistu.
2. Osallistuneiden palautekysely.
3. Tukihenkilöverkosto on suunniteltu ja toiminnassa. Tukihenkilön tehtäväkuva julkaistu.

Valmennustyöpajoja ja ohjausta korkeakouluopintoihin romaneille

Toteutus

Osallistuneille tarjottiin alla mainittuja palveluja

- **Valmennustyöpajoja** 4 kpl, 5 kokoontumista/paja
- **Harjoittelijan extra-pajoja** 5 kpl, teema tarpeen mukaan
- **Harjoittelijan yksilöohjauksia** 23 kpl, teema tarpeen mukaan
- **Romaniasiantuntijan yksilöohjauksia** yli 80 kpl
- **Avoimia keskusteluaikoja** 9 krt, teema tarpeen mukaan
- **Hakevan toiminnan tilaisuuksia** 24 kpl, yli 370 osallistujaa
- **Osallistujia** yhteensä yli 900 henkilöä

Harjoittelijan palvelut. Sosionomiharjoittelija suoritti hankkeessa harjoittelunsa ja osallistui mm. valmennuspajojen toteutukseen ja järjesti extra-työpajoja pyydetyistä aiheista sekä antoi yksilöohjausta tarpeen mukaan.

Hakevan toiminnan tilaisuuksissa esiteltiin korkeakoulujen toimintaa, hankkeen tarjoamia palveluja, jaettiin materiaaleja ja innostettiin mukaan hankkeen työpajatoimintaan.

Henkilökohtaisten ohjausten sisältö koostui samoista teemoista kuin valmennuspajojen sisältö.

Valmennuspajojen teemat

1. Polut korkeakouluun
2. Korkeakouluun hakeminen
3. Motivaatio ja omat vahvuudet
4. Minä oppijana
5. Opiskeluun tarvittavat taidot ja opiskelun tärkeys yhdenvertaisuuden vahvistajana
6. Taloudellinen toimeentulo

Valmennuspajojen alk- ja loppukyselyt

Valmennuspajojen osallistujia pyydettiin vastaamaan Webropol -ohjelmalla tehtyihin alk- ja loppukyselyihin, joissa kartoitettiin valmennuspajoista saatuja hyötyjä. Kysymykset olivat valmennuspajojen teemojen mukaisia.

Kyselyn ja palautteiden toteutukset

Kyselyt toteutettiin pajojen 2 – 4 osallistujille. Alkukyselyyn vastasi 10/21 ja loppukyselyyn 8/21 henkilöä. Vastaajat olivat 20 – 59-vuotiaita, joista 80 % oli naisia. Palautetta pyydettiin ohjausten yhteydessä.

Koska vastaajia oli niukasti, myös kyselyn analyysi toteutetaan vain sanallisesti, ilman graafeja.

Valmennustyöpajojen tulokset

Merkittävä vaikutus
- Tiedot korkeakouluista, hakutavoista ja ohjauksen hakemisesta vahvistuivat. - Motivointikeinot ja opiskeluryhmän roolien ymmärrys paranivat. - Tietoisuus opintososiaalisista eduista ja rahoitusvaihtoehtoista kasvoi kattavasti. - Osallistujat kokivat ohjauksen hyödylliseksi ja kannustavaksi.
Muut huomiot
- Kiinnostava koulutusala oli useimmilla jo valittuna. - Opiskelumotivaatio ja usko omiin mahdollisuuksiin olivat jo alun perin korkealla. - Itsetuntemus ja vahvuuksien tunnistaminen eivät muuttuneet lyhyellä aikajänteellä. - Oppimistavat ja opiskelun- ja muun elämän -yhteensovittaminen pysyivät ennallaan. - Ryhmätyövalmiudet koettiin vahvoiksi jo lähtötilanteessa. - Huomiot, joissa ei tapahtunut muutosta, osoittavat, että lyhytkestoiset valmennuspajat eivät yksin riitä syvemmän henkilökohtaisen oppimisen ja identiteettityön tukemiseen, vaan niille tarvitaan pitkäkestoisempia ja toistuvia harjoitteluprosesseja. Valmennuspajamalli julkaistu hankkeen loppujulkaisun liitteenä. Itä-Suomen romanien opintopolkujen haasteita ja ratkaisuideoita taulukko julkaistu loppujulkaisun liitteenä.

Henkilökohtaisten ohjausten laadulliset tulokset

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Osallistujien osaaminen on kehittynyt.	- Kirjoitustaidot ja kieliasu kehittivät. - Motivaatio pysyi korkealla. - Ohjaus ja työpajat lisäsivät itsevarmuutta ja toivat uusia oivalluksia. - Tietoa hankkeesta sekä opiskeluun että hakuihin saadusta tuesta jaettiin läheisille. - Dualingo-ohjelman käyttöä jatkettiin omatoimisesti. - Osallistujat kokivat henkilökohtaisen ohjauksen ja työpajat hyödyllisiksi.
Muut huomiot	
Osallistujien kehityskohteet huomattu.	- Keskittymis- ja tehtävänannon ymmärtämisessä oli vaikeuksia. - Kirjoittamisessa oli puhekielisyyttä ja rakenteellisia puutteita. - Oppiminen vaatii pitkäkestoisia ja toistuvia harjoitteluprosesseja.
Hakevan toiminnan malli julkaistu.	Hakevan toiminnan malli julkaistu hankkeen loppujulkaisun liitteenä.
Diakin opiskelemaan hakeutumisen vaihtoehtopolkujen kuvaukset julkaistu.	Visuaaliset kuvaukset vaihtoehtoisista poluista 1–6 julkaistu loppujulkaisun liitteinä.

Henkilöstökoulutukset

Kohderyhmä

Korkeakouluhenkilökunta- ja opiskelijat, toisen asteen oppilaitosten- ja työllisyysalueiden sekä ohjaamojen henkilökunta.

Taustaa ja toteutus

Monikulttuurisuuden osaaja –henkilöstökoulutuksen yhteistoteutus hankkeen kanssa. Diakin aihe ”Ammatillinen vuorovaikutus ja kohtaaminen”, josta 1 podcast.

Kolme henkilöstökoulutusta tehtävineen, joista ensimmäinen tilaisuus hybridinä kolme tuntia ja kaksi seuraavaa verkkototeutuksina kaksi tuntia, josta kerätty palautetta.

Sisältö

Koulutus 1: Romani-identiteetti ja romanit korkeakoulussa

Koulutus 2: Kokemusasiantuntijan opintopolku, romanit korkeakoulussa

Koulutus 3: Kahden kokemusasiantuntijan opintopolut ja tutkimukseen nojautuvaa ajankohtaista tietoa romanien asemasta korkeakoulussa

Tulokset

Osallistujia yhteensä 201 henkilöä.

Yhteensä 49 vastaaja, 27 organisaatiosta.

Vastausprosentti 24 %.

Kolmesta ym. koulutuksista kerättiin määrällistä ja laadullista palautteita, jotka kiteytetty seuraavaan taulukkoon.

Merkittävä vaikutus	Arviointia
Monikulttuurisuuden osaaja korkeakoulussa -koulutukseen osuus.	Monikulttuurisuuden osaaja –henkilöstökoulutuksen yhteistoteutus palvelee korkeakouluhenkilöstöä hankkeen jälkeen.
Henkilöstökoulutusten 1–3 sisältöjä voidaan hyödyntää omassa työssä.	- Opittiin, kuinka asiat tulisi sanoittaa ja selkeyttää. - Ohjauksen tärkeys siirtymävaiheissa avautui. - Konkreettiset esimerkit auttoivat parantamaan ohjaus-, neuvonta- ja kohtaamistyötä. - Koulutukset innostivat ja pysäyttivät pohtimaan ennakkoluuloja.
Tietoisuus romaneiden korkeakoulutuksen haasteista lisääntyivät.	- Tiedostettiin, että romanien hakeutuminen korkeakouluun on haasteellista, roolimallit puuttuvat, eikä romanit näy korkeakoulujen viestinnässä. - Osa ei ollut uransa aikana opettanut/ohjannut romania tai edes nähnyt heitä korkeakoulussa. 83 % mielestä mentorointiverkosto palvelisi romaneiden koulutus- ja urapolkujen kehittämisessä.
Pieni vaikutus	
Kohtaamistaidot	75 % koki omaavansa jo riittävät kohtaamistaidot. Opettajille ja ohjaajille oli luonnollista kohdata ihminen taustasta riippumatta. - Romanien kulttuurista kiinnostuttiin ja haluttiin lisää tietoa.
Muut huomiot	
Monikulttuurisuus	94 % vastasi, että oppilaitoksissa olisi hyvä olla romaneita ja edustus kaikista vähemmistöryhmistä. - Koulutus on avain vaikuttamiseen ja yhteiskuntaan. - Työelämässä tarvitaan eri kulttuurien edustajia.

Tukihenkilöverkosto

Kohderyhmä

Korkeakoulutuksesta kiinnostuneet ja korkeakoulussa opiskelevat Itä-Suomen romanit ja työnantajat/työntekijät, jotka kiinnostuneet mentoroinnista.

Kartoitus

Kartoitettiin, onko itäsuomalaisille romaneille kohdistetulle tukihenkilötoiminnalle tarvetta.

Kartoituksen tulos: itäsuomalaisille romaneille kohdistetulle tukihenkilötoiminnalle on tarvetta jo ennen korkeakouluopintoja ja myös opintojen alkuvaiheessa.

Pilotti

Mentori-aktori -parityöskentelyä kolmen parin kanssa noin puolen vuoden ajan. (opiskelija/työelämän edustaja)

Pilotin tulos: Mentori-aktori -pilotissa mukana olleet kokivat sen hyödyllisenä, mutta mentorointi hiipui ajanpuutteisiin.

Selvitystyö

Selvitystyö Itä-Suomen korkeakoulujen mentoroinnin/tukihenkilötoiminnan järjestämisestä opiskelijoille / opinnoista kiinnostuneille.

Selvitystyön tulos:

Kaikissa Itä-Suomen korkeakouluissa on tukihenkilötoimintaa, joka suunnataan kaikille opiskelijaryhmille, mutta vain jo korkeakoulussa opiskeleville.

Tukihenkilöverkoston luominen pelkästään romaneille tai heille, jotka eivät vielä ole korkeakoulujen kirjoilla, ei toistaiseksi ollut oppilaitoksille mahdollista toteuttaa. Tukihenkilötoiminnan tarpeellisuus tunnistettiin, mutta korkeakoulujen rakenteet eivät vielä taipuneet verkostojen luomiseen, minkä vuoksi tukihenkilötoimintaa järjestetään jatkossakin kunkin korkeakoulun omien resurssien raameissa ja näkemysten mukaisesti.

AMK-opinnäytetyö romaninuorten vertaistuesta korkeakouluhaussa ja opintojen alkuvaiheessa.

Kohtalainen vaikutus	Arviointia
Tukihenkilötoiminnan malli ja tehtäväkuva (Mentorointi/ opiskelija/työnantajan edustaja).	Tukihenkilötoiminta ja tehtäväkuva on kuvattu ja julkaistu hankkeen loppujulkaisun liitteenä. Toimii mallina tukihenkilötoiminnan järjestäjille (opiskelija/työelämän edustaja).
Pieni vaikutus	
Romaninuorten tuki korkeakouluhaussa ja opintojen alkuvaiheessa.	AMK:n opinnäytetyönä toteutettu asiantuntijaryhmäkeskustelu vertaistuen keskeisistä elementeistä lisää tunnettuutta järjestelmällisen vertaistuen tarpeellisuudesta.
Muut huomiot	
Mentoroinnin pilotti (opiskelija/työnantajan edustaja).	- Opiskelija/työnantajan edustaja parityöskentely koettiin positiivisena. - Osallistujia oli vähän.
Tukihenkilötoiminta, jossa tuen antaja ja vastaanottaja on romani.	- Palautteen mukaan romanin on helpompi ottaa vastaan toisen romanin tarjoamaa tukea, koska korkeakoulutus on uutta romaniyhteisössä ja akateeminen kieli vierasta. - Valtakunnallinen romanitaustainen opinto-ohjaaja ja/tai kuraattori voisi edistää romanien hakeutumista korkeakouluun. - Ennen opintoja toteutettava tukihenkilötoiminta voisi edistää romanien kiinnostusta korkeakoulutusta kohtaan. Toiminnan järjestäjä puuttuu.

Miten romanien koulutuspolut sujuvoituivat?

Vaikutuksia	Perusteluja
Hakevan toiminnan avulla on tavoitettu itäsuomalaisia korkeakoulutuksesta kiinnostuneita romaneita. Valmennukseen ja ohjaukseen osallistuneet ovat motivoituneita hakeutumaan korkeakouluun ja tuntevat yksilöllisiä, vaihtoehtoisia väyliä korkeakouluopintoihin. Opiskelun perustaidot ja osallistujan omat vahvuudet ovat kehittyneet.	- Hakevan toiminnan avulla tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuudesta lisääntyi. - Hakevan toiminnan malli on julkaistu loppujulkaisun liitteenä. - Tiedot korkeakouluista, hakutavoista ja ohjauksen hakemisesta vahvistuivat. - Tiedot korkeakoulutukseen johtavista erilaisista poluista lisääntyivät ja Diakonia-ammattikorkeakouluun opiskelemaan hakeutumisen vaihtoehtopolkuja on julkaistu loppujulkaisun liitteenä. - Korkeakoulutus alettiin nähdä realistisena ja saavutettavana vaihtoehtona. - Valmennuspajamalli on julkaistu loppujulkaisun liitteenä. Korkeakouluvalmiudet edistyivät.
Korkeakouluhenkilöstö tunnistaa romaneiden korkeakoulutustilanteen sekä ohjauksen merkityksen koulutuspolutta. Henkilöstö on saanut eväitä tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistämiseen.	- Koulutukset antoivat työkaluja ohjaus-, neuvonta- ja kohtaamistyöhön. - Opittiin, kuinka selkeytetään ja sanoitetaan korkeakoulun toimintaa. - Ohjauksen siirtymävaiheiden tärkeys tiedostettiin. - Tietoisuus romaneiden korkeakoulutuksen haasteista lisääntyi. - Opittiin, kuinka yhdenvertaisuuden ajatus konkretisoidaan ohjaustilanteissa ja korkeakouluissa. - Ohjauksen ammattilaiset tarvitsevat ja saivat tietoa romanikulttuurista. - Havaittiin, että ohjaajien on hyvä reflektoida omia ennakkokäsityksiään. - Tunnistettiin yhteiskunnan rakenteiden vaikutus yhdenvertaisuuden edistämisessä.
Korkeakouluun hakeutuville ja opiskeleville romanitautaisille on rakennettu tukihenkilötoimintaa ja luotu tukihenkilön tehtäväkuva. (Tukihenkilöverkosto).	- Tukihenkilötoiminta ja tehtäväkuva on kuvattu ja julkaistu loppujulkaisun liitteenä. - Tukihenkilötoiminnan tarpeellisuus tunnistettiin, mutta korkeakoulujen rakenteet eivät vielä taipuneet verkostojen luomiseen. - Tukihenkilöverkoston luominen yhden osahankkeen toimin ei ollut realistista. Tavoite oli ainoastaan Diakin hankesuunnitelmassa ja resursseja asian yhteiskehittämiselle ei muilla osatoteuttajilla ollut.
Arviointikriteeri: Henkilöstön ja opiskelijoiden osallistaminen. Yhdenvertaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvän osaamisen kehittäminen.	Toimenpiteiden avulla osahanke on osallistanut opiskelemisesta kiinnostuneita, opiskelijoita ja organisaatioiden henkilökuntaa romaneiden korkeakoulutukseen liittyvien teemojen avulla. Henkilöstökoulutuksissa on kiinnitetty huomioita yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden osaamisen tiedostamiseen ja kehittämiseen. Huomiota on kiinnitetty myös yhteiskunnan rakenteiden vaikutukseen yhdenvertaisuuden edistämisessä.

MONIKULTTUURISET
OPINTOPOLUT

YHTEENVETO

Toimenpiteiden tulosten tiivistelmä

Henkilöstön monikulttuurisuus-, ohjaus- ja yhdenvertaisuusosaaminen lisääntyivät koulutusten, yhteiskehittämisen ja käytännön työkalujen avulla.

Aliedustettujen ryhmien tietoisuus korkeakoulutuksen mahdollisuuksista, hakuväylistä ja jatkuvan oppimisen vaihtoehtoista lisääntyivät aktiivisen viestinnän, hakevan toiminnan ja ohjauksen avulla.

Osallistujien usko omiin mahdollisuuksiin vahvistui, korkeakouluvalmiudet kehittyivät ja opintoihin hakeutumisen kynnys madaltui työpajojen, valmennusten, vertaistuen ja saavutettavampien palvelujen kautta.

Kansainvälisten opiskelijoiden opintoihin kiinnittyminen, urasuunnittelu, työelämäosaaminen, verkostoituminen ja ymmärrys suomalaisesta työelämästä vahvistuivat.

**Hankkeessa tuotettiin
pysyvästi hyödynnettäviä
koulutusmateriaaleja ja
toimintamalleja sekä
kehitettiin ja
käyttöön otettiin arviointi-
ja saavutettavuustyökaluja.**

Itä-Suomen korkeakoulujen, työelämän ja alueellisten toimijoiden yhteistyö sekä verkostot vahvistuivat.

Opintopolkuja, TNO-palveluja ja toimintamalleja palvelumuotoiltiin saavutettavammiksi, ja useita toimintatapoja juurrutettiin pysyviksi käytännöiksi.

Romanitaustaisten korkeakoulutukseen hakeutumista tuettiin kehittämällä hakevan toiminnan, valmennuksen ja tukihenkilötoiminnan malleja sekä lisäämällä henkilöstön ymmärrystä romaneiden koulutuspoluista.

Tulosten tiivistelmä arviointikriteerien perusteella

1. Korkeakouluihin hakeutumisen tuki

Toimenpiteet ovat vahvistaneet aliedustettujen ryhmien mahdollisuuksia hakeutua korkeakoulutukseen tarjoamalla tietoa koulutusjärjestelmästä, opiskeluvaihtoehtoista, korkeakouluvalmiuksista ja yksilöohjauksesta.

2. Yksilöllinen opiskelun tuki ja työelämäverkostot

Osahankkeet ovat tukeneet opiskelijoiden opintoihin sitoutumista, työelämäverkostoitumista, alueelle integroitumista sekä harjoitteluun ja työelämään siirtymistä. Samalla on vahvistettu oman osaamisen tunnistamista ja suomen kielen merkityksen ymmärtämistä.

3. Kulttuurisensitiivisyys ja monikulttuuriset taidot

Vuorovaikutusta, osallisuutta ja verkostoja on vahvistettu kehittämällä opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia sekä järjestämällä koulutuksia kulttuurisensitiivisyydestä ja monikulttuurisista taidoista. Toimenpiteet ovat tukeneet myös alueen pitovoimaa.

4. Jatkuva oppiminen

Korkeakouluopintojen saavutettavuutta on parannettu madaltamalla osallistumiskynnystä, selkeyttämällä viestintää sekä kehittämällä ohjausta ja hakevan toiminnan käytäntöjä.

5. Osallistaminen, yhdenvertaisuus ja saavutettavuus

Toimenpiteissä on osallistettu opiskelijoita, hakeutujia ja henkilöstöä yhdenvertaisuus- ja saavutettavuusteemoihin liittyvään kehittämiseen. Henkilöstön osaamista on vahvistettu erityisesti yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja rakenteellisen eriarvoisuuden tunnistamisessa.

LÄHTEET

Kosunen, T. (2021). *Kohti saavutettavampaa korkeakoulusta ja korkeakoulua*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:35. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-838-0>

Hankkeen vahvuudet, mitä opittiin ja juurtuminen

Hankkeen vahvuudet

- Laaja hanke sisälsi 15 toimenpidettä, jotka lähestyivät samoja teemoja useasta eri näkökulmasta täydentäen toisiansa. Interventioita osittain yhdistämällä muodostui kattava osaamista, osallisuutta ja aliedustettujen ryhmien korkeakoulutusta edistävä kokonaisuus.
- Haasteellisesta kokonaisuudesta huolimatta hankkeessa toimittiin johdonmukaisesti ja luovasti, mikä mahdollisti tavoitteiden saavuttamisen.
- Projektiryhmän asiantuntijuus, ammattitaito ja innostavuus tulivat esille saaduissa palautteissa.
- Hankkeen sinnikkyuden ansiosta kohderyhmät tavoitettiin.

Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin vahvuudet

- Toimenpiteillä tavoitellut muutokset määriteltiin heti hankkeen alussa. Samoin mittarit, joiden avulla muutokset voitiin todentaa. Yhdistämällä mitattuun tietoon kerätyt laadulliset tiedot voitiin pohtia, oliko syntynyt muutos seurausta juuri hankkeen toimenpiteistä vai yhtäaikaista muista tekijöistä koostunut seuraus.
- Arviointiin liittyneet prosessit lisäsivät ja tiivistivät toimijoiden yhteistyötä. Syntyi ideoita ja ratkaisuvaihtoehtoja sekä ymmärrystä osahankkeista ja niiden kohderyhmistä.
- Arviointi palveli hankkeen kokonaisuuden hahmottamista.

Mitä uutta opittiin

- Hanke tuotti hyödyllistä tietoa korkeakouluissa aliedustettujen ryhmien osallisuuden kokemuksista, osaamisesta, tuen tarpeista, korkeakoulujen saavutettavuudesta ja viestinnästä sekä ehdotuksia niiden kehittämisen tarpeellisuudesta.
- Hankkeen teemat koettiin tärkeiksi, ajankohtaisiksi ja koulutusten myötä korkeakoulujen henkilöstö tunnisti lisäkoulutuksen tarpeensa.
- Rakennettiin Itä-Suomen korkeakoulujen välistä yhteistyötä erityisesti hankkeen teemojen ja aliedustettujen ryhmien tarpeiden ympärille.

Juurtuminen

- Hanke valmisti opintojaksoja, jotka jäivät osaksi korkeakoulujen koulutustarjontaa.
- Hankkeen valmistamat mallit ovat vapaasti saatavilla ja hyödynnettävissä.
- Opittiin ymmärtämään korkeakoulussa aliedustettujen ryhmien tarpeita.
- Opiskelijoiden vuorovaikutusta on vahvistettu vaikutusmahdollisuuksia ja verkostoja parantamalla.
- Korkeakoulujen henkilökunnan osaaminen hankkeen teemoista on lisääntynyt.

Haasteita ja vaikuttavuus

Vaikutusten arvioinnin haasteita

- Kyselyjen vastausprosentit ja palautteiden lukumäärät jäivät alhaiseksi, joten vastausten yleistämiseen tulee suhtautua varovaisesti.
- Hankesuunnitelmiin kirjattuja toimenpiteitä oli 15 kpl. Osahankkeille ja arviointitiimille oli haastavaa sekä aikaa vievää sovittaa hankesuunnitelmien toimenpiteitä ja niiden vaikutusten arviointia yhteisiksi toteutuksiksi.
- Arviointitiimille muodostui haasteeksi henkilöstön vaihtuvuus ja rajalliset resurssit sekä arvioinnin toteutuksen seuranta, ohjaus ja työstäminen kahden henkilön osa-aikaisilla työpanoksilla.
- Hankkeen tavoitteena oli edistää korkeakoulutuksessa aliedustettujen ryhmien kuten maahanmuuttaneiden, romanien sekä muiden koulutuksessa aliedustettujen ryhmien koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta lukuisien eri toimenpiteiden yhteisvaikutuksen avulla. Arvioinnin kannalta yhteisvaikutusten todentaminen on kyseenalaista.
- Hankkeessa on arvioitu toimenpiteiden vaikutuksia / hyötyjä. Mutta toimenpiteiden vaikuttavuutta ei ole arvioitu, sillä vaikuttavuutta voidaan arvioida vasta noin viiden vuoden kuluttua hankkeen päättymisestä. Hankkeen toimenpiteiden voi kuitenkin odottaa näkyvän pitkällä aikavälillä suotuisasti osallistujien tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisääntymisenä.

Esimerkkejä hankkeen mahdollisesta vaikuttavuudesta pitkällä aikavälillä

- Aliedustettujen ryhmien korkeakoulutukseen hakeutumisen kynnys on madaltunut pysyvästi.
- Aliedustettujen ryhmien kuten romani- ja maahanmuuttaneiden opiskelijoiden määrä Itä-Suomen korkeakouluissa on lisääntynyt.
- Aliedustettujen ryhmien opintojen keskeyttäminen on vähentynyt.
- Aliedustetut ryhmät työllistyvät paremmin Itä-Suomen alueelle.
- Itä-Suomen korkeakoulujen ja alueen veto- ja pitovoima on vahvistunut.

Tässä raportissa on käytetty ChatGPT 4.0 tekoälysovellusta tekstin jäsentämiseen, kieliasun muokkaamiseen ja tekstin sujuvoittamiseen.

Arviointitiimin päätössanat

Toimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa käytetyn aineiston ja hankkeen asettamien mittareiden perusteella päättelemme, että hankkeessa toteutetut toimenpiteet liittyen

- hakeutumisvaiheen tukeen ja korkeakouluvalmiuksien kehittämiseen
- opintoihin kiinnittymiseen ja työelämäverkostojen edistämiseen
- monimuotoistuvan ja kansainvälistyvän korkeakouluyhteisön vahvistamiseen
- jatkuvan oppimisen saavutettavuuden kehittämiseen
- romanien koulutuspolkujen sujuvoittamiseen

ovat edistäneet korkeakoulussa aliedustettujen ryhmien koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta Itä-Suomessa osittain hankkeen toimenpiteiden ansiosta. Osittain siksi, että edistymiseen vaikuttavat myös kaikki muut yhtäaikaiset hankkeesta riippumattomat interventiot sekä yksilölliset, yhteiskunnalliset yms. tekijät.

Toteutuneet vaikutukset on eritelty raportissa kunkin toimenpiteen kohdalla.

Hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuuden osoittaminen vaatii ilmiön todentamiseksi pidemmän ajan ja soveltuvan aineiston. Hankkeen interventioiden voidaan kuitenkin olettaa pitkällä aikavälillä vaikuttavan kohderyhmien suhtautumiseen korkeakoulutukseen myönteisesti, aktiivisempaan hakeutumiseen korkeakoulutukseen, työllistymiseen ja korkeakouluopintoihin sekä alueellisen sitoutumisen vahvistumiseen.

Kiitos projektiryhmälle, ohjausryhmälle ja rahoittajalle.

Monikulttuuriset opintopolut 01.10.2023 – 30.09.2026 ESR+ -rahoitus, Etelä-Savon Ely

Projektiryhmä

Diak Tuovi Kokkonen, Inga Angersaari, Sirpa Ylönen, Mirjami Ritola

UEF Heli Kaarniemi, Johanna Ikonen, Irina Tere, Mari Berg, Sanni Koivumäki, Marika Thure

Savonia Mirka Niskala, Milka Kumpu, Tarja Hallavainio, Mariia Hämäläinen

Xamk Pia Paakkulainen, Terhi Kaipainen, Tarja Isokääntä, Tomi Numento, Tuija Ranta-Korhonen

Karelia Maria Iltola, Tiia Vänskä, Riikka Kaasinen, Heidi Vartiainen, Sanna Turunen, Jukka Tulonen,

Nenna Hirvonen

DIAK

Karelia

SAVONIA

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

XAMK

Euroopan unionin
osarahoittama